

Sher Singh v. Union of Indi'a (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ. ਜੇ., ਆਰ. ਐਨ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਆਈ. ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ. ਜੇ.

ਜ਼ੋਰ ਸਿੰਘ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ।

ਬਨਾਮ

ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, - ਜਵਾਬਦਾਤਾ।

1981 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 5628।

3 ਨਵੰਬਰ 1982

ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ (1894 ਦਾ 1)— ਧਾਰਾ 18 ਅਤੇ 31(2)— ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ 1950 — ਧਾਰਾ 226— ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਵਾਰਡ— ਜ਼ਿਮੀਂਦਾਰ ਨੇ ਸੁਧਾਰ ਲਈ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ-ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਤੱਥ-ਰਿੱਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ--ਕੀ ਅਜਿਹੇ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਇੱਕ ਤਾਜ਼ਾ ਹਵਾਲਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼-■ਕੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ - ਕੀ- ਅਜਿਹੀ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ — ਕੁਲੈਕਟਰ ਅੱਗੇ ਦਾਇਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ — ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ — ਸੰਦਰਭ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ — ਕੀ ਇੱਕ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ ਸੈਕਸ਼ਨ 31(2) ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ— ਅਜਿਹੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ—ਕੀ ਵਾਧੇ ਲਈ ਦਾਅਵੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਵਿਵਾਦ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੁਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਝੁੰਡ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੱਡੇ ਗਿਆਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਅਤੇ ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਜਾਂ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥਾਂ ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੫)।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ, 1894 ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਇੱਥੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪੱਥਰ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲਈ ਕੋਈ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਤਿੰਨ ਖਾਸ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਸਮੇਂ ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਉਥੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਇਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਵਾਲਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰੋ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਵਿਥਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ 'ਅਵਾਰਡ' ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 12(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸੀਮਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ ਦੇ ਝਗੜਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਹ ਜਾਂ ਦੁਵਿਧਾ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ (ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅੰਤਰਾਲ ਦੌਰਾਨ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੰਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੀ ਹੈ (ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ) ਕਿਉਂਕਿ ਅਜਿਹਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਕਰੇਗਾ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਹੁਕਮ- ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਾਲ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਉੱਥੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ (ਪੈਰਾ 6)।

- (i) ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਦੀ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 4229 ਆਫ 1981, 23 ਨਵੰਬਰ 1981 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਹੋਇਆ।
- (ii) ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ.ਪੀ. ਨੰਬਰ 3593 ਆਫ 1980 ਨੇ 16 ਦਸੰਬਰ 1980 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
- (iii) ਬਲਤੇਜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ, 1981 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 69 ਨੇ 2 ਜੂਨ 1981 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ /

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ 'ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਜਾਂ ਢੰਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਉਸਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣ ਲਈ, ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਰੋਧ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ ਲਈ ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਐਡ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। (ਪਾਰਾ 14 ਅਤੇ 16)।

ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਏ.ਆਈ.ਆਰ. 1964 ਕਲਕੱਤਾ 288. ਤੋਂ ਅਸਹਿਮਤ।

Sher Singh v. Union of Indi'a (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਮਾਨਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਨ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਸੁਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਵੱਲੋਂ 3 ਮਈ, 1982 ਨੂੰ ਮਾਣਯੋਗ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਸ੍ਰੀ ਐਸ. ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਮਾਣਯੋਗ ਜਸਟਿਸ ਐਸ. ਐਸ. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਹਿਮ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ 3 ਨਵੰਬਰ, 1982 ਨੂੰ ਸੁਪੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਆਰ.ਐਨ. ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਮਾਨਯੋਗ ਸ੍ਰੀ ਆਈ.ਐਸ. ਟਿਵਾਣਾ ।

ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226/227 ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਟੀਸ਼ਨ: -

- (i) ਕ _____ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ;
- (ii) ਕਿ ਕੋਈ ਹੋਰ ਰਾਹਤ ਜਿਸ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੱਕਦਾਰ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ;
- (iii) ਦੇ ਨਾਲ ਵੱਡੇ ਗਏ ਅਨੁਬੰਧਾਂ ਦੀਆਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ;
- (iv) ਲਾਗਤ ਦੇ ਨਾਲ ਰਿੱਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ।

ਵਿਨੋਦ ਕਟਾਰੀਆ, ਬੀ.ਆਰ ਮਹਾਜਨ ਦੇ ਨਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ ਅਤੇ ਪੀ.ਐਸ ਰਾਣਾ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ।

H. ਐੱਸ. ਬਰਾੜ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਕੰਵਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਣ ਅਗਰਵਾਲ ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ , ਸੀ. ਜੇ

I. ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਪਹਿਲੂਆਂ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਆਂਇਕ ਰਾਏ ਦੇ ਅੰਤਰ (ਮੋਸ਼ਨ ਪੜਾਅ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ) ਨੇ ਤਿੰਨ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਕੋਲ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕੀਤੀ ਹੈ। . ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (1) ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (2) ਵਿੱਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚਾਂ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਨਿਰੀਖਣ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹਨ ।

- (1) 1981 ਦੇ CW 4229 ਨੇ 23 ਨਵੰਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
- (2) 1981 ਦੇ CW 2378 ਨੇ 9 ਅਕਤੂਬਰ, 1981 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

2. ਸ਼ੇਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਸੀ.ਡਬਲਯੂ.ਪੀ. 5628 ਤੋਂ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਪਿੰਡ ਮਹਿਣਾ ਪੱਤੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਬਠਿੰਡਾ ਦੀ ਮਾਲ ਅਸਟੇਟ ਵਿੱਚ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। 9 ਅਕਤੂਬਰ, 1974 ਨੂੰ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 4 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਫੌਜੀ ਛਾਉਣੀ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਦਾ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਵਿੱਚ, ਕਲੈਕਟਰ ਨੇ 11 ਜੂਨ, 1975 ਨੂੰ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਆਪਣੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 19 ਜੁਲਾਈ, 1975 ਨੂੰ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ) ਨੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਠਿੰਡਾ ਵਿਖੇ ਕਲੈਕਟਰ ਕੋਲ ਧਾਰਾ 18, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਭਾਗ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 29 ਸਤੰਬਰ, 1979 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸਨੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਤੋਂ ਹਵਾਲਾ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 1 ਬਾਰੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਉਸਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਆਖਰਕਾਰ ਨਵੰਬਰ, 1981 ਦੇ ਅਖੀਰਲੇ ਹਫਤੇ ਵਿੱਚ ਉਸਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਹਵਾਲਾ, ਅਨੁਸੂਚੀ ਪੀ. 1, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਠਿੰਡਾ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਕਲੈਕਟਰ ਉਸ ਉੱਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ.

3. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ 11 ਬਿਘੇ 19 ਬਿਸਵੇ ਜ਼ਮੀਨ ਭਟਿੰਡਾ ਛਾਉਣੀ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਖਸਰਾ ਨੰਬਰ 2734/1 ਮਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਮਾਲਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। 4 ਵਿੱਘੇ। ਫਿਰ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 1 ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਪੱਖ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਟਰੇਸ ਕਰਨ ਜਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭੇਜਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਾਨੂੰਨੀ ਰੁਖ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਹੈ।

4. ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਨੇ ਬਹੁਤ ਹੀ ਦਹਿਲੀਜ਼ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੱਖ ਰੱਖਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੁਕੜੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਕਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਜਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਕਾਰਨ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹੋਏ, ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਐਚ.ਐਸ. ਬਰਾੜ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧੀਨ ਦੋ ਹੋਰ ਹਵਾਲਾ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਦਰਸਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ।

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 18 ਨੂੰ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਬਲਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ '1979 ਵਿੱਚ

Sher Singh v. Union of Indi'a (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਵਾਪਸ ਆਉਣ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨੂੰ ਵਿਧੀਵਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਡਾਇਰਾਈਜ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਕਥਿਤ ਦਾਅਵਾ ਖੁਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜੁਲਾਈ, 1975 ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਰਫ 7 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਉਹ ਰਿਪ ਵੈਨ ਵਿੰਕਲ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਉਠਾਉਣ ਲਈ ਜਾਗਿਆ ਕਿ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਮਨੋਰਥਾਂ 'ਤੇ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਵਾਧੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸੋਚੀ ਸਮਝੀ ਅਤੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕੁਝ ਹੋਰਾਫੇਰੀ ਵਜੋਂ ਸੀ ਜੋ ਹੁਣ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹੋਰ ਹਵਾਲਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਵਾਧੇ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵੱਡਾ ਵਿੱਤੀ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਅਰਥ ਉਮੀਦ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਝਿਜਕ ਦੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਅਵਾਰਡ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਗੱਲ ਵੱਲ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਇੱਕ ਇੱਛੁਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਇੱਛੁਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਰਕਾਰੀ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਹੁਣ ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਵੱਡੇ ਪੱਧਰ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਵਿੱਤੀ ਹਵਾ ਡਿੱਗੇ। ਇਹਨਾਂ ਅਹਾਤੇ 'ਤੇ ਵੱਡੀ ਬੇਨਤੀ ਇਹ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਜਿਹੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਨਾਲ ਲੰਬੇ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ 'ਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਅਤੇ ਧੋਖਾਧੜੀ ਦਾ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਦਰਵਾਜ਼ਾ ਖੁੱਲ੍ਹ ਜਾਵੇਗਾ। ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਜੋ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18(2) ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਲਈ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਥਿਤ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਯੋਗ ਨਾ ਹੋਣ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦੋਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਆਦਾਂ ਨੂੰ ਓਵਰਰਾਈਡ ਅਤੇ ਬਾਈ-ਪਾਸ ਕਰਨਾ। ਸਿਰਫ ਤਬਾਹੀ ਦਾ ਕੰਮ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

5. ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਹੀ ਪਹਿਲਾ ਅਤੇ ਮੁੱਢਲਾ ਸਵਾਲ ਇਹ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਤੱਥ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਦ੍ਰਿੜ ਸਟੈਂਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਉਲਝੇ ਅਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਵਿਵਾਦ ਦੇ ਉੱਪਰ ਦੇਖੇ ਗਏ ਅਜੀਬ ਕਾਰਕ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ

ਮੁੱਦੇ ਦੇ ਮੂਲ ਤੱਕ ਜਾ ਰਹੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇੱਥੋਂ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਕੋਰਟ ਵਿਵਾਦਿਤ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਲਾਹੇਵੰਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਯੂਨੀਵਰਸਟੀ ਬਨਾਮ ਡਾ. ਇਕਬਾਲ ਕੌਰ ਸੰਧੂ ਅਤੇ ਹੋਰ, (3) ਦੇ ਫੁੱਲ ਬੈਚ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਪਟਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।) ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ:-

"ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਨਾਲ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਖੋਜ ਇੱਕ (ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਬਾਰੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ) ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੱਡੀ ਸਮਝਦਾਰੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਹੈ। ਹਲਫਨਾਮਿਆਂ 'ਤੇ ਕਥਿਤ ਅਤੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤੱਥ ਜਾਂ ਜੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਭ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਣ ਉਪਾਅ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੁਨਿਆਦੀ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿੱਟ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ ਵਿਵਾਦਗ੍ਰਸਤ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਨਿਯਮਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।

ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਰਿੱਟ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਬਾਇੰਡਿੰਗ ਪੂਰਵ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਪੱਥਰ-ਦੀਵਾਰ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਗਿਆ। (ਸੁਪਰਾ)। ਇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਵੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਬੈਚ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ:-

"***. ਕਿਉਂਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅੱਜ ਤੋਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜੋ।"

(3) ਏਆਈਆਰ 1976 ਪੀ.ਬੀ. ਅਤੇ ਹੈਰੀ. 69.

ਉਪਰੋਕਤ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਵਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

Sher Singh v. Union of Indi'a (S. S. Sandhwalia, C.J.)

6. ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦੇ 3 ਕੇਸ ਪੀ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸਟੈਂਡ ਕਾਫੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਦੇ ਅਨੁਪਾਤ ਨੂੰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਜਾਗਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬੈਂਚ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਕੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਹਵਾਲਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਈ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰਨ ਲਈ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਦਰਭ ਇਸ ਚੁਣੌਤੀ ਵਿੱਚ ਕਾਫੀ ਵਜ਼ਨ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 18 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ com - ਪੈਨਸ਼ੇਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਇੱਕ ਸੰਦਰਭ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਮੁੱਖ ਪੱਥਰ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਵਾਰਡ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਢੰਗ, ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਅਤੇ ਕਿਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਬਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਲਈ ਕੋਈ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਤਿੰਨ ਖਾਸ ਸੀਮਾਵਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਸਾਵਧਾਨ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਰੈਡਰਿੰਗ ਵੇਲੇ ਮੌਜੂਦ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਹੀ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹਵਾਲਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਉਸ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਵਿਥਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਰਸਕਾਰ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਉਹ ਸਮਾਨ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਧਾਰਾ 12(2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਨੋਟਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਸਿਰਫ ਛੇ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਬਾਅਦ ਸੀਮਾ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਹੈ।

ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਅਤੇ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਨੂੰ ਹੁਣ ਪੂਰੀ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਰਾਧੇ ਸ਼ਿਆਮ ਗੁਪਤਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ, (4) ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: -

"***. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਵਿਸ਼ਨੂੰ ਪਾਰ ਉਦਾਸ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, (6), ਅਮੋਦਲਾਲ ਪ੍ਰਸਾਦ ਪੁਰਸ਼ੋਤਮ ਆਦਿ ਬਨਾਮ ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਮਿਉਂਸਪਲ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਹਿਮਦਾਬਾਦ ਸ਼ਹਿਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, (6); ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਗੁਰਦਿਆਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ, (7), ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਕੀਮ ਈ

- (4) 1982 CLJ (C. & Cr.) 608.
- (5) 1966 ਐਸਸੀ 1593.
- (6) ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 1223
- (7) ਏਆਈਆਰ 1980 ਐਸਸੀ 319.

ਇੱਕ ਵਾਰ ਅਰੰਭ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਇੱਕ ਤੇਜ਼ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਬੇਵਜ੍ਹਾ ਅਤੇ ਬੇਲੋੜੀ ਦੇਰੀ ਜੋ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਨੂੰ ਫਿਰੌਤੀ 'ਤੇ ਰੋਕਦੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਨੂੰ ਸਥਾਪਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਦੇ ਤਿੱਥੇ ਅਤੇ ਨੁਕੀਲੇ ਟੁਕੜੇ ਹੋਣਗੇ। . ਇਸ ਲਈ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ

ਉਠਾਈ ਗਈ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੱਕ ਪੂਰੇ ਸਪੈਕਟ੍ਰਮ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੇਕਰ। ਨਹੀਂ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਕਾਰਕ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੀ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾ ਤਾਂ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਾਲਾਂ ਤੱਕ ਇੱਕ ਪ੍ਰਵਾਹ ਜਾਂ ਅਭਿਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਇੱਕ ਲਈ ਐਕੁਆਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ-ਰਾਜੀ ਸਮੇਂ ਦੌਰਾਨ ਉਕਤ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵੀ ਕਬਜ਼ਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਮੰਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਲਈ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਦਾਅਵੇਦਾਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਪਰੋਕਤ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬੁਨਿਆਦ ਦੀ ਪੂਰੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਉਭਾਰਨਾ ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਸਨਮਾਨ ਨਾਲ ਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਸਿੱਧੇ ਉਲਟ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ (ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ) ਵਿਧਾਨਿਕ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰੇਗੀ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੇਰੀ ਦੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਮੁਆਫ਼ੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ 7 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ, ਇਸ ਲਈ, ਇੱਕ ਅਲੌਕਿਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਵਿਹਾਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ, ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਏ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀ ਪਹਿਲਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, 'ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਇੱਕ ਫਾਈਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਹੀਏ ਤਾਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਪਾਅ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਇਸ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲ ਸਕਦਾ। ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ, ਇਸ ਲਈ, ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕੇਸ ਚੰਗਾ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਬਾਰਾ

ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (8) ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਂਚ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਉਲਝੇ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਜੇ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਹਵਾਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ, ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਬਲਤੇਜ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (9) ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਬੈਂਚ ਨੇ *ਮੱਘਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ* ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਦਿਆਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਬਸ਼ਰਤ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਇੱਕ ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਵੇ। ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

7. ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, *ਹਾਕਮ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ)* ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ

Sher Singh v. Union of Indi'a (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

8. ਪਿੱਛੇ ਮੁੜਦਿਆਂ, ਇਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਇਸ ਉਲਝੇ ਹੋਏ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੁਣਾਉਣਾ ਅਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਹਵਾਲਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਹਨ। . ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਮੁਢਲਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਵਿਧਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਅਧੂਰਾ ਛੱਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਸੁਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਅਸੀਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਰਾਜਕਤਾ ਵਾਲੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਅਤੇ ਦੁਖੀ ਹੋਏ ਹਾਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵੇਦਾਰਾਂ ਦੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਜਵਾਬਦਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਤਰੀ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਲਈ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਪਿੰਨ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ, ਡਾਇਰਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਅਤੇ ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਹਦਾਇਤ ਜਾਂ ਇਕਸਾਰ ਨਿਯਮ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸਦੇ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕਸਾਰ ਅਭਿਆਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਸਕਿਆ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਮਾਲਕ. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਲਗਾਤਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵੱਲੋਂ ਕਲੇਮ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਅਤੇ ਜ਼ੋਰ ਪਾਉਣ 'ਤੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 18 ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰਸੀਦ ਜਾਂ ਰਸੀਦ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇਸ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ

'(8) 1980 ਦੇ CW 3593 ਨੇ 16 ਦਸੰਬਰ, 1980 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

(9) 1981 ਦੇ CW 969 ਨੇ 2 ਜੂਨ, 1981 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਇੰਨਾ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਇਸ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਕੋਈ ਪੱਕਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੁਝ ਹਵਾਲਿਆਂ ਦੀ ਰਸੀਦ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਅਨਿਯਮਿਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਉਤਸੁਕਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਲਮ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਜਾਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਅਜਿਹਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਿਆਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਡਾਇਰਾਈਜ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਬੇਵਕੂਫ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਰੱਖੇ ਗਏ ਇੱਕ ਅਚਨਚੇਤੀ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ।

9. ਇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਦੀ ਦਿੱਖ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿਚ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਿਯਮਤਤਾ ਨਾਲ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਪੰਨਾ-ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਉਹ ਉਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿਤੇ ਵੀ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸਦੇ ਕਾਲਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਸਟਾਕ ਰਜਿਸਟਰ ਹੈ ਜੋ ਪਟਵਾਰੀਆਂ ਲਈ ਮਾਪ ਅਤੇ ਅਲਮੀਰਾ ਅਤੇ ਬਕਸਿਆਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਲੇਖਾਂ ਨੂੰ

ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਾਲਮਾਂ ਦੇ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਠੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਪੰਨਿਆਂ ਨੂੰ ਕਰਾਸ-ਮਾਰਕਸ ਨਾਲ ਖਾਲੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਐਂਟਰੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਅਤੇ ਅਸਾਧਾਰਨ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਨਾ ਤਾਂ ਮਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪਿੰਡ ਅਨੁਸਾਰ। ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇੰਦਰਾਜ ਨੰ: 2 ਤੋਂ 37 ਅਤੇ 47 ਤੋਂ 49 ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਿਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕਈ ਵਾਰ, ਕਈ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿਰਫ ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦਾ ਅੰਤਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1973 ਦੀ ਮਿਤੀ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ, 11 ਅਕਤੂਬਰ, 1971 ਦੇ ਕੁਝ ਇੰਦਰਾਜ ਹਨ। ਸਾਲ 1974 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਈ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਤੁਰੰਤ ਮਈ ਅਤੇ ਜੂਨ, 1975 ਦੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਉਤਸੁਕਤਾ ਨਾਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1974 ਦੀਆਂ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੁਬਾਰਾ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1977 ਦੀਆਂ ਦੋ ਐਂਟਰੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ 1978 ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਐਂਟਰੀਆਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਹੈਰਾਨੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ 1978 ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫਿਰ 1975 ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਇੰਦਰਾਜ ਮਿਲਦੇ ਹਨ; ਫਿਰ 1978 ਅਤੇ ਫਿਰ 1975 ਦੇ। ਇਹਨਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1976 ਅਤੇ 1978 ਦੇ ਹਨ। ਜੇਕਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਰਸੀਦ ਰਜਿਸਟਰ ਹੈ, ਤਾਂ ਇੰਦਰਾਜਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਮਿਤੀ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਨ੍ਹੇ ਬੇਤੁਕੇ ਅਤੇ ਬੇਤਰਤੀਬੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ। ,, ਜਿਵੇਂ ਉੱਪਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸ਼ਾਇਦ ਸਭ ਤੋਂ ਹੈਰਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੁਝ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਰਖਾਸਤਾਂ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਦੇਰੀ ਨਾਲ ਦਾਖਲ ਹੋਈਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ।

Sher Singh v. Union of Indi'a (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਤਿੰਨ ਸਾਲ, ਜਾਂ ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀਆਂ ਮਿਤੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਰਸੀਦ ਤੋਂ। ਸੱਤ ਐਟਰੀਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਨਮੂਨਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: -

	ਅਵਾਰਡ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ	ਦੀ ਦਾਖਲੇ ਦੀ ਮਿਤੀ
ਜਗਬੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਬਠਿੰਡਾ	11-6-75	22-7-75	28-9-78
ਜਗਬੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਬਠਿੰਡਾ	11-6-75	22-7-75	28-9-78
ਜਗਬੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਬਠਿੰਡਾ	11-6-75	22-7-75	28-9-78
ਜਗਬੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਬਠਿੰਡਾ	11-6-75	22-7-75	28-9-78
ਜਗਬੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਬਠਿੰਡਾ	11-6-75	22-7-75	28-9-78
ਜਗਬੰਤ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਬਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਬਠਿੰਡਾ	11-6-75	22-7-75	28-9-78
ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਬਠਿੰਡਾ	14-7-76	25-8-79	

ਆਖਰੀ ਐਟਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਨੋਟ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਦੇ ਬੰਡਲ ਵਿੱਚੋਂ ਲੱਭੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਰਜਿਸਟਰ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਵਿਧੀ ਅਤੇ ਵਿਧੀ ਦੋਵਾਂ ਬਾਰੇ ਇਹ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੰਨਾ ਘੱਟ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ, ਉੱਨਾ ਹੀ ਵਧੀਆ ਹੈ।

10. ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਫਿਰ ਜ਼ਮੀਨ ਐਕਵਾਇਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਟੈਟਿਸਟਿਕ ਆਰਡਰ 28 ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ। ਪਾਰਸ 131 ਅਤੇ 132 ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫ਼ਾਰਮ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸੰਦਰਭਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਰਸੀਦ, ਟ੍ਰਾਂਸਮਿਸ਼ਨ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦਾ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਰਿਕਾਰਡ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ (ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਰ ਜੁੜੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ। ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਅਤੇ com ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ। ਇਹ ਇੱਕ ਮਿਸਲ ਬੈਂਡ ਰਜਿਸਟਰ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਯਮਤ ਸਿਲਾਈ ਰਜਿਸਟਰ। ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ,

ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਤਾਂ ਭੁਲੇਖੇ ਵਿਚ ਚਲੇ ਗਏ ਹਨ ਜਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਲੰਘਣ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੋਂ ਅਣਜਾਣ ਜਾਪਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਦਾਅਵਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਦੇ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਇਹ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਨਾ ਸਿਰਫ ਲਬੋ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਚੱਲੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਬਲਕਿ **ਅਸਲ ਵਿੱਚ** ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਮੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਚੌਕਸੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

11. ਉਪਰੋਕਤ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਾਰਥਕ ਜਾਂਚ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ (ਜੋ ਕਿ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਹੈ) ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਾਰਡ ਲਈ ਨਿਯਮਤ . ਉਕਤ ਹਵਾਲਾ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਅਨੁਸੂਚੀ P. 1 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ ਵਕੀਲ ਦਾ ਹਲਫੀਆ ਬਿਆਨ ਜਿਸ ਨੇ ਇਹ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਪੱਖ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਟੁਕੜਿਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਹਵਾਲਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਧਾਰ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਟੁਕੜੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੀ ਉਸ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਕਾਰਨ ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਖਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇਸਦਾ ਖੰਡਨ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਪਾਸਿਆਂ ਦੇ ਵਿਰੋਧੀ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਸੁਧਤਾ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਸੰਦਰਭ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਵੈਧਤਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ। ਇਹ ਹੁਣ ਮੈਸਰਜ਼ ਸਵਤੰਤਰ ਲਾਨੀ ਐਂਡ ਫਾਈਨਾਂਸ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (10) ਵਿੱਚ ਫੁੱਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਲਝਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਵੈਧਤਾ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰੇ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ: -

“ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਦਾ ਇਹ ਫਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਅਜਿਹੇ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇ, ਜੋ ਉਸ ਲਈ ਖੁੱਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹਰਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

(10) ਏਆਈਆਰ 1975 ਪੀ.ਬੀ. & H 62.

ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧੀਨ. ਇਸ ਲਈ, ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਨਿਰਣਾ ਕਰਨ

Sher Singh v. Union of Indi'a (S. S. Sandhwalia, C.J.)

ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਦੱਸੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਬਣਾਉਣਾ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਉਸ ਸ਼ਰਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

12. ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹੈ: *been;eobserved■eheherein the* ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਬਹੁਤ ਹੀ ਐਸ਼ਹੋਲਡ 'ਤੇ ਉਸ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 18 'ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਇਸ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਭੇਜਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਫਰਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਾਧੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕੀਮਤੀ ਅਸਲ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਮੂਲੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਸੰਬੰਧੀ ਝਗੜਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਜਾਂ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ' ਤੇ, ਇਸ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ *ਇੰਦਰ ਸੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ* (11) ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਮਾਣ ਨਾਲ ਮਾਨਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ: -

“-----Norr issit palatableetooourjurisprudencetoturnidown

'ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ' ਦੀ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰਤ ਲਿਖਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਆਂ ਨਾਲ ਵਿਆਹੇ ਹੋਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ, *ubi jus ibi remedium* ਹੈ।

ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ:

ਜੋ

“ਆਰਟੀਕਲ 226 ਇੱਕ ਅਸਾਧਾਰਨ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੱਟ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹੈ, ਇਸ ਲਚਕਦਾਰ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਤੇ ਇਕੁਇਟੀ ਪ੍ਰੋਜੈਕਟਾਂ ਵਰਗੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ;

ਇਕੁਇਟੀ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਅਤੇ ਰੋਕਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅੱਗੇ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿੰਨਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣ ਦੀ ਆਦਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਨਿੱਜੀ ਹਿੱਤ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਰਾਹਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਰੱਖਣ ਦੇ ਨਾਲ ਜਨਤਕ ਹਿੱਤਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਿਰਭਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

{11} 1980 (11) SCC 437.

ਇਹਨਾਂ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਸੀਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਾਂ:"

ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਵਾਂਗੇ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਅਰਜ਼ੀ (ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਸਦੇ ਦਾਅਵੇ ਦਾ ਵੇਰਵਾ ਦੇਣ) 'ਤੇ, ਹੈਟਰ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਭੇਜੇਗਾ, ਜੋ ਫਿਰ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਿਵਾਦ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇਗਾ, ਕੀ ਇੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਾ ਸਟੈਂਡ ਸਹੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰੇਗੀ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਏਗੀ।

13. ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਨਾਲ ਵੱਖ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੌਖ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪਹਿਲੂ ਬਾਰੇ ਵੀ ਉਚਾਰਣ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹਾਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਜ਼ਾਹਰ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਉਸ ਦੇ ਬਕਾਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਐਕਟ. ਉੱਤਰਦਾਤਾ-ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਤਰਫੋਂ, ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਸਮੇਂ, ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ **ਸਪੱਸ਼ਟ** ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਸੀਦ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

1 4.1 am ਉਸ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਜੋ ਮੈਨੂੰ ਹਾਈਪਰਟੈਕਨੀਕਲ ਅਤੇ ਕਠੋਰ ਨਿਰਮਾਣ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਤੀਕਿਰਿਆ ਦੇਣ ਵਾਲੇ-ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕਾਲਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31(2) ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਮਾਸ ਦਾ ਅਰਥ : -

"31. (1) — — — — — " — — — — —"

12) ਜੇਕਰ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ, ਜਾਂ ਜੇ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਾਂ ਜੇਕਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਹੈ, ਤਾਂ CoUector ਰਕਮ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰੇਗਾ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ, ਜਿਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ:

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੋਣ ਲਈ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਰਕਮ ਦੀ ਕਾਫੀ ਹੋਣ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਇਗੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਰਕਮ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੋਵੇ, ਧਾਰਾ 18 ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦੇਣ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ:

ਇਹ ਵੀ ਬਸ਼ਰਤ ਕਿ ਇੱਥੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕੋਈ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨੂੰ

ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ, ਜੇ ਇਸ ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਜਾਂ ਕੋਈ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ।

ਉਪਰੋਕਤ ਤੋਂ ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹੀ ਸਮਾਂ ਜਾਂ ਢੰਗ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਸਮੇਂ, ਇੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਮਾਲਕ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਹਵਾਲਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉਹ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਵਿਵਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਰੋਧ ਦਰਜ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਬਾਅਦ ਉਸਦੇ ਦੁਆਰਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਾਧੇ ਦੇ ਉਸਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਛੋਟ ਜਾਂ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਕਹੀਏ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਵਾਲਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਰੋਧ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 31 (2) ਦੇ ਉਪਬੰਧ।

(15) ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੇ ਸਾਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦਾ ਭਾਰ ਹੈ। ਸ਼ਾਂਤਾ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹੋ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। *v. ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਡਿਪਟੀ ਕਲੈਕਟਰ, ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ (12), ਤਾਰਾ ਚੰਦ ਬਨਾਮ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਲੈਕਟਰ, ਦਿੱਲੀ (ਸ਼ਾਹਦਰਾ)*, ਦਿੱਲੀ (13) ਅਤੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ *ਕਲੈਕਟਰ ਜਬਲਪੁਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਕਮਲ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਅਤੇ ਹੋਰ (14)*, ਅਤੇ *ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ (15)* ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਹਾਲਾਂਕਿ, *ਸੁਰੇਸ਼ ਚੰਦਰ ਰਾਏ ਬਨਾਮ ਭੂਮੀ ਗ੍ਰਹਿਣ ਕਲੈਕਟਰ, ਚਿਨਸੂਰਾ*, (16) ਵਿੱਚ ਇੱਕਲੇ ਬੈਠੇ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਮਾਰਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਅਸਪਸ਼ਟ ਨੋਟ ਹੈ। ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, *ਕਮਲ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਪਾਲਣ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ*

- (12) AIR. 1971 AP 117.
- (13) ਏਆਈਆਰ 1971 ਦਿੱਲੀ 116
- (14) ਏਆਈਆਰ 1973 ਐਮਪੀ 288.
- (15) 1980 ਆਰਐਲਆਰ 97.
- (16) ਏਆਈਆਰ 1964 ਕੈਲ. 288.

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਣ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਓਮ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ
(ਐਸ.ਐਸ. ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ, ਸੀ.ਜੇ.)*

ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਦਾ ਕੇਸ (ਸੁਪਨਾ) ਇੱਕੋ ਜਿਹੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਂ ਇੱਜ਼ਤ ਨਾਲ ਇਸ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਦਰਜ ਕਰਾਂਗਾ।

16. ਸਿਧਾਂਤ ਅਤੇ ਪੂਰਵ-ਅਨੁਮਾਨ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵੈਧ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਨੂੰ 'ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਵਿਰੋਧ' ਵਜੋਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਸਵੀਕ੍ਰਿਤੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਧੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਦੇ.

17. ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਲਈ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਇਸ ਸਮੂਹ ਨੂੰ ਉਪਰੋਕਤ ਪੈਰਾ 12 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਗਤਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸਲਾਹ ਫੀਸ ਰੁਪਏ e&ch ਕੇਸ ਵਿੱਚ 500।

ਰਾਜਿੰਦਰ ਨਾਥ ਮਿੱਤਲ, ਜੇ. -ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਹੈ. ਟਿਵਾਣਾ, ਜੇ. -ਮੈਂ ਵੀ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਐਨ.ਕੇ.ਐਸ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਫੁਲ ਬੈਚ

ਐਸ.ਐਸ.ਸੰਧਾਵਾਲੀਆ ਸੀ.ਜੇ., ਐਸ.ਸੀ ਮਿੱਤਲ ਅਤੇ ਐਮ.ਐਮ.ਪੰਛੀ, ਜੇ.ਜੇ.

ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਸੋਹਨ ਸਿੰਘ, -ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਐਸ.ਐਮ.ਟੀ. ਓਮ ਸ਼ਰਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ, - ਜਵਾਬਦੇਹ।

1980 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ H59 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ।

23 ਨਵੰਬਰ 1982

ਮੋਟਰ ਵਹੀਕਲ ਐਕਟ (1939 ਦਾ IV) (1969 ਦੇ ਐਕਟ 56 ਦੁਆਰਾ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਫੁੱਟ) — ਧਾਰਾ 110, 110-1 ਤੋਂ 110-F— ਘਾਤਕ ਦੁਰਘਟਨਾਵਾਂ ਐਕਟ (1855 ਦਾ XIII)— ਧਾਰਾ 1 -ਏ ਅਤੇ 2—ਮੋਟਰ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੁਰਘਟਨਾ ਦਾ ਕੇਸ - ਮ੍ਰਿਤਕ ਦੇ ਆਸ਼ਰਿਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬੀਮੇ, ਪ੍ਰਾਵੀਡੈਂਟ ਫੰਡ, ਪੈਨਸ਼ਨ ਜਾਂ ਗ੍ਰੈਚੁਟੀ ਦੀ ਅਸਲ ਰਸੀਦ - ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ - ਸਹੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਿਧਾਂਤ - ਘਾਤਕ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਐਕਟ- ਕਿਵੇਂ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ, ਕਿ ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਸੱਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਬੀਮਾ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਕਿ ਉਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਕਿਉਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ